

[Hans Pinstrup.]

gennemtvunge afståelse af ejendom eller erhverv uden fuld erstatning. Det bliver et politisk magtspørgsmål i stedet for en domstolsafgørelse med hensyn til grundlovens hovedbestemmelser.

Det betyder endvidere, at det, erhvervene havde ønsket med hensyn til visse sikringer mod ensidig lovgivning overfor mindretal, ikke er opnået. Folkeafstemningsparagrafen giver ikke nogen sådan sikkerhed. Ethvert mindretal på under 30 pct. af samtlige vælgere i Danmark er uden indflydelse. En afstemning med f. eks. 10 pct. for, men 29 pct. imod, giver de 10 pct. afgørelsen. Der er intet, der kan hindre, at der f. eks. i løbet af 3 uger i det kommende ettkammer gennemføres lovforslag af vidtgående karakter på det produktions- og erhvervsmæssige område med dybt indgribende statsdirigeringen af næringslivet.

Hvilken tumleplads for vor tids mange økonomisk-teoretiske eksperter — økonomiske videnskabsmænd, som man ynder at udtrykke sig! Vi hørte forleden i radioen under referatet fra Nordisk Råds møde, at man i Norge havde opfundet helt nye videnskabelige metoder til beherskelse af det økonomiske liv, hvortil det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard bemærkede, at denne videnskab endnu ikke havde vundet indpas i Danmark. Hertil må dog vist snarest siges: både — og. Vi har eksperter, teoretikere, i betydeligt tal, og det er atter kun et magtspørgsmål, hvornår det både kan og vil ske.

Jeg rejser da i dyb alvor det spørgsmål: Giver grundloven — som den i dag foreligger udformet, med rent ettkammer og i realiteten fri bane for de alvorligste økonomiske og erhvervsmæssige indgreb, og uden at der i grundloven er indføjede bestemmelser om domstolenes prøvelsesret med hensyn til loves grundlovsmæssighed — den sikkerhed og betryggelse for landets borgere og landets erhvervsliv, der betinger udbygning, udvikling og fremgang for landets produktion og eksport?

Henvendelsen fra landets hovederhverv og forslaget, som det foreligger, giver

svaret. Med grundlovsforslaget som baggrund kan dansk erhvervsliv ikke med tryghed planlægge, udbygge og løbe risiko.

Hvor er det i grunden betegnende, at samtidig med at man drøfter folkets grundlovssikrede rettigheder, fremsætter socialdemokratiet forslag om tvangsafståelse af jord fra ejendomme helt ned til ca. 30 tdr. land efter regler, der i overvejende grad bygger på skøn. Desuden foreslår man ophævelse af bestemmelserne om ret til arv af slægtsejendomme indenfor nærmeste familierekreds ved at forlange tvangsafståelse af jord helt ned til en restparcel af ca. 50 tdr. land. Med andre ord: statskontrol med omsætning af alle landbrugsejendomme i Danmark. Jeg skal undlade at komme nærmere ind på den rette betegnelse for sådanne forslag samt på følgerne af en sådan lovgivning og på, hvad opbygningen af slægtshjemmene har bragt af fremskridt gennem slægtleds arbejde, slid og indsats — et arbejde, et slid uden sidestykke på noget andet område, udført af titusinder af landbofamilier, hvorved gårde rejstes af forfald, øde udmarksjord forvandlede til frodige marker; landet blev større og dets økonomiske kraft øgedes — en indsats, der aldrig var blevet øvet, såfremt det var andre, der skulle høste frugterne deraf, og man ikke havde turdet bygge på ejendomsrettens grundlag. Eksemplet være kun anført til belysning af selve grundlovsforslaget og af, hvilke retningslinier der målbevidst arbejdes efter overfor en enkelt befolkningsgruppe, men som naturligt senere videreføres til andre.

Det vil imidlertid være kortsynet i grundlovsspørgsmålet at handle ud fra øjeblikkeligt bestående politiske forhold; der må handles med henblik på fremtiden. Dette burde betinge, at det i selve grundloven blev udtrykt, for det første at ingen skattelov måtte forfølge det formål at konfiskere ejendom og erhverv, for det andet at det offentlige ikke gennem regler om regulering af ejendomsret og erhvervsret måtte søge opnået afståelse af ejendom eller erhverv, uden at der gaves fuld